

การประเมินผลการใช้สื่อการสอนหุ่นตรวจครรภ์และวีซีดีการตรวจครรภ์ ของนักเรียนพยาบาลกองทัพบกชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 47

The Evaluation of Pregnancy Model and VCD of Obstetrical examination in
Pregnant women among nursing student of Royal Thai Army Nursing College

บทความวิจัย

หทัยรัตน์ ชาวเอี่ยม* ขวัญเรือน ด่วนดี**
Hatairat Kaoaiem, R.N., M.S., P.h.D.*
Kwanruen Duandee, R.N., M.S.N.**

บทคัดย่อ

สื่อการสอน วีซีดีการตรวจครรภ์และหุ่นตรวจครรภ์ จัดทำขึ้นเพื่อให้ นักเรียนพยาบาลได้ศึกษาเพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะ และ ความมั่นใจในการตรวจครรภ์ นอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนพยาบาลกองทัพบก ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 47 จำนวน 77 นาย ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อการสอนที่จัดทำขึ้น ก่อนฝึกปฏิบัติงานกับหญิงตั้งครรภ์จริงได้ผลการประเมิน ดังนี้ วีซีดีมีประโยชน์ ก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติงานจริงที่ห้องฝากครรภ์ อยู่ในเกณฑ์มากที่สุดมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.66 (S.D = 0.48) หุ่นตรวจครรภ์มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 (S.D = 0.57) ช่วยให้นักเรียนพยาบาล ตรวจครรภ์ได้แม่นยำอยู่ในเกณฑ์มากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.64 (S.D = 0.50) และพบว่าการฝึกกับหุ่นตรวจครรภ์ช่วยให้นักเรียนเกิดการ เรียนรู้ดีขึ้น อยู่ในเกณฑ์มากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.47 (S.D = 0.59) หลังจากฝึกกับหุ่นตรวจครรภ์มีความมั่นใจในการตรวจครรภ์กับอาจารย์ นิเทศและในขั้นตอนของการตรวจครรภ์มีค่าเฉลี่ย 4.32 (S.D = 0.52) และ 4.30 (S.D = 0.60) ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบค่า คะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่ไม่ได้ฝึกวีซีดีการตรวจครรภ์และหุ่นตรวจครรภ์ โดยใช้ สถิติ Independent Samples t-test พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <math><0.01</math>

คำสำคัญ : หุ่นตรวจครรภ์ วีซีดีการตรวจครรภ์ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความมั่นใจ

Abstract

Researchers made the pre-natal learning materials both VCD and pregnancy model, aimed to increase Obstetrical examination knowledge, skill and self-confidence before practicing with pregnant women at Antenatal care unit. Total 77 third year nursing students were voluntary recruited to self-learning from VCD and pregnancy model. The descriptive statistics were used and shown that VCD was most useful before practicing with pregnant women by means 4.66 (S.D = 0.48), pregnancy model was most productive for studying and learning by means 4.55 (S.D = 0.57). The effectiveness dimension model shown nursing students have earned the Obstetrical examination skill with the highest means 4.64 (S.D.= 0.50). The efficiency dimension of pregnancy model founded that nursing students improved their learning and studying with high means 4.47

Corresponding Author: *พันโทหญิง ดร. อาจารย์พยาบาลภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

**พันเอกหญิง อาจารย์หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

(S.D. = 0.59). Nursing student gained the self-confidence in practicing with nursing instructors and procedure of Obstetrical examination technique with means 4.32 (S.D. = 0.52) และ 4.30 (S.D. = 0.60) consequently. Independent Samples t-test was used to compare the class with and without VCD and model found the statistical significant difference at P-Value<0.01.

Keywords: VCD of Obstetrical exam Pregnancy model Effectiveness Efficiency Self-confidence

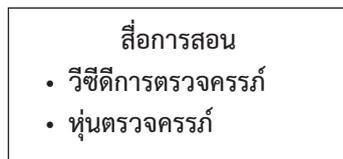
บทนำ

สื่อการสอนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้โดยเฉพาะ การฝึกทักษะ ความชำนาญ (จินตวิพร แป้นแก้ว, 2545) ในปัจจุบันการสอนนักเรียนพยาบาลในวิชาการปฏิบัติการพยาบาลได้ใช้วิธีการสอนแบบสาธิตเป็นส่วนมากซึ่งเชื่อว่าเป็นวิธีการที่สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจและปฏิบัติได้ (Klunkin, Areewan, 2010) เมื่อนักเรียนพยาบาลสามารถเข้าใจและมีการ ทบทวนวิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติการพยาบาลจนเกิดความ แม่นยำและมั่นใจจะทำให้ นักเรียนสามารถดูแลผู้ป่วยได้อย่างมี ประสิทธิภาพ (เจือจันทร์ วัฒนกิจเจริญ, 2541) ภาควิชาการ พยาบาลสูติศาสตร์ ได้จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง พบว่า นักเรียนพยาบาลขาดความมั่นใจในการ

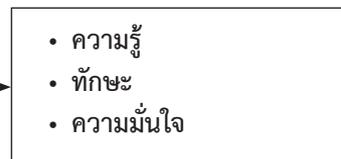
ตรวจครรภ์ เนื่องจาก จำนวนหญิงตั้งครรภ์ที่มารับการฝากครรภ์ และคลอดที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้ามีจำนวนลดน้อยลง เฉลี่ยเดือนละไม่เกิน 100 ราย ทำให้จำนวนการตรวจครรภ์ กับหญิงตั้งครรภ์จริงลดลง จึงจัดทำหุ่นตรวจครรภ์ที่ทำจาก ยางพาราซึ่งมีคุณภาพ ความยืดหยุ่น ใกล้เคียงกับผิวหนังมนุษย์ มีความทนทาน ราคาถูก (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2552) และซีดีการตรวจครรภ์ซึ่งอธิบายขั้นตอนและการตรวจ ครรภ์อย่างละเอียดเพื่อให้ นักเรียนพยาบาลเกิด ความรู้ ทักษะ และความมั่นใจสามารถทำการตรวจครรภ์ได้อย่างถูกต้องและ เพื่อให้เกิดการพัฒนาสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงทำการประเมินผลการใช้สื่อการสอนที่ผลิตขึ้นเพื่อนำ มาพัฒนาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพต่อไป

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการใช้สื่อการสอนหุ่นตรวจครรภ์ และวิธีตีการตรวจครรภ์ ต่อ ความรู้ ทักษะ และความมั่นใจของ การตรวจครรภ์ ของนักเรียนพยาบาลกองทัพบกชั้นปีที่ 3

สมมติฐานการวิจัย

สื่อการสอนหุ่นตรวจครรภ์และ วิธีตีการตรวจครรภ์ เพิ่มความรู้ ทักษะ และความมั่นใจในการตรวจครรภ์ของ นักเรียนพยาบาลกองทัพบกชั้นปีที่ 3

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive study)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่างนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 47 จำนวน 77 คน
 2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่
 - แบบทดสอบความรู้ในการตรวจครรภ์
 - แบบประเมินทักษะการตรวจครรภ์
 - แบบประเมินความมั่นใจของนักเรียนพยาบาล ในการตรวจครรภ์
- มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดย ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และหาค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามโดยทดลองกับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 3 จำนวน 15 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง นำมาหาค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาค ทั้งฉบับ ได้เท่ากับ 0.81 และ 0.78 ตามลำดับ

3. การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง
 - 3.1 โครงการวิจัยผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการประเมินการวิจัยด้านจริยธรรมของกรมแพทยทหารบก เมื่อ 21 ส.ค. 2555
 - 3.2 ผู้วิจัยชี้แจงขั้นตอนการทำวิจัยและเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยด้วยตนเองโดยไม่บังคับและแจ้งให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบว่าผลการประเมินไม่มีผลต่อคะแนนของนักเรียนพยาบาล
 4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 4.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 19-22 คน ตามการขึ้นฝึกปฏิบัติงาน ณ ห้องฝากครรภ์ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
 - 4.2 ทำการทดสอบความรู้เกี่ยวกับการตรวจครรภ์ก่อนการเรียนโดยใช้แบบทดสอบความรู้เพื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 46
 - 4.3 สอนโดยวิธีบรรยายและสาธิตแบ่งกลุ่มฝึกสาธิตการตรวจครรภ์
 - 4.4 ให้นักเรียนฝึกฝนด้วยตนเองจากสื่อการสอนที่ผลิตขึ้น
 - 4.5 ทำแบบสอบถามภายหลังจากการฝึกปฏิบัติงาน ณ ห้องฝากครรภ์ ไม่เกิน 1 สัปดาห์
 - 4.6 ตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถามก่อนนำมาวิเคราะห์ผล
 5. การวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม โดยใช้สถิติ Independent Samples t-test ที่ระดับนัยสำคัญ .05
- ผลการวิจัย** การศึกษาผลของการใช้ รุ่นตรวจครรภ์ และการใช้ วิธีดี การตรวจครรภ์ ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล (n = 77)

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
20	25	32.47
21	40	51.95
22	12	15.58
เพศ		
ชาย	3	3.9
หญิง	74	96.1
ระดับการศึกษา		
ตรวจครรภ์		

ตารางที่ 1 แสดงลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 3 อายุเฉลี่ย เท่ากับ 20.64 ปี อายุต่ำสุด 20 ปี และสูงสุด 22 ปี เป็นนักเรียนพยาบาลชาย 3 นาย (ร้อยละ 3.9) และนักเรียนพยาบาลหญิง 74 นาย (ร้อยละ 96.1) ทั้งหมดกำลังศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3

ตารางที่ 2 แสดงความคิดเห็นของนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 3 ที่ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้ วิธีดี (n = 77)

หัวข้อในการประเมิน	ค่าคะแนนเฉลี่ย	S.D.	เกณฑ์
1. ทำให้สามารถตรวจครรภ์ได้แม่นยำและ ใกล้เคียงความเป็นจริงมากขึ้น	4.49	0.60	มาก
2. ทำให้สามารถตรวจครรภ์ได้ถูกต้อง ตามขั้นตอน ถูกเทคนิคเมื่อทำการตรวจครรภ์กับหญิงที่ตั้งครรภ์จริง	4.55	0.57	มากที่สุด
3. ช่วยให้ นรพ. สามารถปฏิบัติได้อย่างรวดเร็วแล้วคล่อง	4.13	0.64	มาก
4. ช่วยให้นักเรียนมั่นใจในการปฏิบัติงาน	4.17	0.70	มาก
5. ช่วยให้ นรพ. มีความมั่นใจในตนเอง	4.08	0.73	มาก
6. ช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดี ต่อการปฏิบัติงานที่ห้องฝากครรภ์	4.32	0.66	มาก
7. มีประโยชน์กับนักเรียนก่อนขึ้นปฏิบัติงานที่ห้องฝากครรภ์	4.66	0.48	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.34	0.62	มากที่สุด

ตารางที่ 2 แสดงความคิดเห็นของนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 3 ที่ศึกษาด้วยตนเอง โดยใช้สื่อการสอนวิธีดี ความคิดเห็นของนักเรียนพยาบาลที่ทำตามขั้นตอนและตอบแบบสอบถามครบถ้วน จำนวนทั้งสิ้น 77 นาย มีความเห็นว่าวิธีดีมีประโยชน์กับนักเรียนพยาบาลก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติงานจริงที่ห้องฝากครรภ์ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.66 (S.D. = 0.48) และมีความคิดเห็นว่า วิธีดีทำให้สามารถตรวจครรภ์ได้ถูกต้อง ตามขั้นตอนถูกเทคนิคเมื่อทำการตรวจครรภ์กับหญิงที่ตั้งครรภ์จริง เท่ากับ 4.55 (S.D. = 0.57) ส่วนในหัวข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุด คือ วิธีดี ช่วยให้ นรพ. มีความมั่นใจในตนเองเท่ากับ 4.08 (S.D. = 0.73)

ตารางที่ 3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหุ่นตรวจครรภ์ของนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 3 ที่ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองจากการตรวจครรภ์จากหุ่นตรวจครรภ์ จำนวนทั้งสิ้น 77 นาย (n = 77)

หัวข้อในการประเมิน	ค่าคะแนนเฉลี่ย	S.D.	เกณฑ์
1. นักเรียนสามารถทำการตรวจครรภ์ตามขั้นตอนได้ทุกขั้นตอน	4.21	0.61	มาก
2. หุ่นตรวจครรภ์มีลักษณะ ใกล้เคียงกับของจริง	4.06	0.69	มาก
3. หุ่นตรวจครรภ์มีความ ทนทาน	4.06	0.61	มาก
4. หุ่นตรวจครรภ์มีประโยชน์กับท่านในการฝึกก่อนขึ้นปฏิบัติงาน	4.51	0.58	มากที่สุด
5. หุ่นตรวจครรภ์มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน	4.55	0.57	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.28	0.61	มาก

ตารางที่ 3 แสดงความคิดเห็นของนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 3 ที่ศึกษาด้วยตนเอง โดยใช้หุ่นตรวจครรภ์ ที่ฝึกฝนตามขั้นตอนและตอบแบบสอบถามครบถ้วน จำนวนทั้งสิ้น 77 นาย มีความเห็นว่าหุ่นตรวจครรภ์มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนโดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.55 (S.D. = 0.57) และมีประโยชน์กับนักเรียนพยาบาลก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติงานจริงที่ห้องฝากครรภ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 (S.D. = 0.58) ส่วนในหัวข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุด คือ หุ่นตรวจครรภ์มีลักษณะ ใกล้เคียงกับของจริงและมีความทนทาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน เท่ากับ 4.06 (S.D. = 0.69 และ 0.61 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4 แสดงความคิดเห็นด้านประสิทธิภาพของนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 3 ที่ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองจากการฝึกการตรวจครรภ์จากหุ่นตรวจครรภ์ จำนวนทั้งสิ้น 77 นาย (n = 77)

หัวข้อในการประเมิน	ค่าคะแนนเฉลี่ย	S.D.	เกณฑ์
1. นักเรียนเข้าใจลักษณะของท้องและทารกในครรภ์ของหญิงตั้งครรภ์มากขึ้น	4.25	0.74	มาก
2. เมื่อฝึกกับหุ่นตรวจครรภ์แล้วท่านเกิดความรู้ ความเข้าใจในการตรวจครรภ์ตามขั้นตอนมากขึ้น	4.32	0.59	มาก
3. หุ่นตรวจครรภ์ช่วยให้ตรวจครรภ์ได้แม่นยำ	4.40	0.65	มาก
4. หุ่นตรวจครรภ์ทำให้เกิดทักษะในการตรวจครรภ์ก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานที่ห้องฝากครรภ์	4.34	0.66	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.33	0.66	มาก

ตารางที่ 4 แสดงความคิดเห็นด้านประสิทธิภาพของกลุ่มนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 3 ที่ศึกษาด้วยตนเอง โดยใช้หุ่นตรวจครรภ์ มีความเห็นว่าประสิทธิภาพของหุ่นตรวจครรภ์ ช่วยให้ตรวจครรภ์ได้แม่นยำโดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.64 (S.D. = 0.50) และมีความคิดเห็นว่าการฝึกกับหุ่นตรวจครรภ์ทำให้เกิดทักษะในการตรวจครรภ์ มีค่าเฉลี่ย 4.52 (S.D. = 0.71) ส่วนในหัวข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุด คือ นักเรียนเข้าใจลักษณะของท้องและทารกในครรภ์ของหญิงตั้งครรภ์มากขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.36 (S.D. = 0.57)

ตารางที่ 5 แสดงความคิดเห็นด้านประสิทธิผลของนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 3 ที่ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองที่ฝึกการตรวจครรภ์จากหุ่นตรวจครรภ์ จำนวนทั้งสิ้น 77 นาย (n = 77)

หัวข้อในการประเมิน	ค่าคะแนนเฉลี่ย	S.D.	เกณฑ์
1. นักเรียนสะดวกในการใช้หุ่นตรวจครรภ์ฝึกฝนด้วยตนเอง	4.17	0.67	มาก
2. นักเรียนสามารถเข้าใจเทคนิควิธีการตรวจจากกราฟกับหุ่นตรวจครรภ์	4.32	0.65	มาก
3. นักเรียนคิดว่าการฝึกกับหุ่นตรวจครรภ์ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ดีขึ้น	4.47	0.59	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.34	0.64	มาก

ตารางที่ 5 แสดงความคิดเห็นด้านประสิทธิผลของกลุ่มนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 3 ที่ศึกษาด้วยตนเอง โดยใช้หุ่นตรวจครรภ์ที่ฝึกฝนตามขั้นตอนและตอบแบบสอบถามครบถ้วน มีความเห็นว่าการฝึกกับหุ่นตรวจครรภ์ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ดีขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.47 (S.D. = 0.59) ส่วนในหัวข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุด คือ นักเรียนพยาบาลสะดวกในการใช้หุ่นตรวจครรภ์ฝึกฝนด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ย 4.17 (S.D. = 0.67) และจำนวนครั้งที่ฝึกฝนกับหุ่นตรวจครรภ์ โดยเฉลี่ย 3 ครั้ง ต่ำที่สุด 1 ครั้ง และสูงสุด 6 ครั้ง

ตารางที่ 6 แสดงความมั่นใจ ของนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 3 ที่ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองที่ฝึกการตรวจครรภ์จากหุ่นตรวจครรภ์ จำนวนทั้งสิ้น 77 นาย (n = 77)

หัวข้อในการประเมิน	ค่าคะแนนเฉลี่ย	S.D.	เกณฑ์
1. หลังจากฝึกกับหุ่นฯ ท่านเกิดความมั่นใจในขั้นตอนของการตรวจครรภ์	4.30	0.60	มาก
2. หลังจากฝึกกับหุ่นฯ ท่านมั่นใจที่จะฝึกตรวจครรภ์กับอาจารย์นิเทศ	4.32	0.52	มาก
3. หลังจากฝึกกับหุ่นฯ ท่านมีความมั่นใจในการตรวจครรภ์กับหญิงตั้งครรภ์	4.17	0.61	มาก
4. หลังจากฝึกกับหุ่นฯ ท่านมั่นใจในทักษะและความแม่นยำในการตรวจครรภ์	4.22	0.66	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.25	0.60	มาก

ตารางที่ 6 แสดงความมั่นใจของกลุ่มนักเรียน ที่ศึกษาด้วยตนเอง โดยใช้หุ่นตรวจครรภ์มีความเห็นว่า หลังจากฝึกมีความมั่นใจที่จะฝึกตรวจครรภ์กับอาจารย์นิเทศ และเกิดความมั่นใจในขั้นตอนของการตรวจครรภ์ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.32 (S.D. = 0.52) และเกิดความมั่นใจในขั้นตอนของการตรวจครรภ์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 (S.D. = 0.60) ในส่วนที่มีความมั่นใจน้อยที่สุด คือ หลังจากฝึกมีความมั่นใจในการตรวจครรภ์กับหญิงตั้งครรภ์จริง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 (S.D. = 0.61)

ตารางที่ 7 แสดงค่าคะแนนการฝึกปฏิบัติงานเฉลี่ยเปรียบเทียบการปฏิบัติงานกับหญิงตั้งครรภ์ ณ ห้องฝากครรภ์ของนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 46 และ รุ่นที่ 47

หัวข้อเปรียบเทียบ	\bar{X} รุ่นที่ 46	S.D.	\bar{X} รุ่นที่ 47	S.D.	t	P-Value
คะแนนเฉลี่ยรวม การปฏิบัติงานกับหญิงตั้งครรภ์ ณ ห้องฝากครรภ์	82.27	3.37	84.16	3.32	3.93	0.000**

**มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้สถิติ Independent Samples t-test

ตารางที่ 7 แสดงความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 46 ที่ไม่ได้ฝึกฝนตนเองกับวิธีติ และหุ่นตรวจครรภ์ และนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 47 ที่ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองที่ฝึกการตรวจครรภ์จากหุ่นตรวจครรภ์ และจากวิธีติตรวจครรภ์ โดยมีการทำการทดสอบความรู้ (Pre-test) ก่อนการเรียนว่ามีความคล้ายคลึงกันจึงนำมาเปรียบเทียบโดยใช้สถิติ Independent Samples t-test มีความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การอภิปรายผล

การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีความหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการวิจัยสื่อการสอนวิธีติตรวจครรภ์มีประโยชน์อยู่ในเกณฑ์ระดับมากซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.66 (S.D. = 0.48) และทำให้สามารถตรวจครรภ์ได้ถูกต้องตามขั้นตอน ถูกเทคนิคเมื่อทำการตรวจครรภ์กับ

หญิงที่ตั้งครรภ์จริง อยู่ในเกณฑ์ระดับดีมากเช่นกันมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 (S.D. = 0.57) สอดคล้องกับการศึกษาของจินตวิพร แบนแก้ว ที่กล่าวว่า อุปกรณ์เทคโนโลยีแบบใหม่ต่าง ๆ (Modern Instructional Technology Devices) เช่น โทรทัศน์ศึกษาห้องปฏิบัติการภาษา โปรแกรมเรียน (Programmed Learning) และอื่น ๆ มีบทบาทในการทำให้

การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (จินตวีพร แป้นแก้ว, 2545) สื่อการสอนวีซีดีตรวจครรภ์ที่จัดทำขึ้นสามารถทำให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้ ขั้นตอนการตรวจครรภ์ อีกทั้งยังสามารถทำซ้ำได้ง่ายและสะดวกต่อการใช้งาน ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองได้ และจากการฝึกการตรวจครรภ์จากหุ่นตรวจครรภ์พบว่าหุ่นตรวจครรภ์มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.55 (S.D. = 0.57) และมีประโยชน์กับนักเรียนพยาบาลก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติงานจริงที่ห้องฝากครรภ์อยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก สามารถส่งเสริมทักษะและความมั่นใจของนักเรียนก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานจริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 (S.D. = 0.58) ซึ่งเมื่อนักเรียนฝึกหัดตรวจครรภ์กับหุ่นตรวจครรภ์ซึ่งสามารถฝึกหัดได้หลายครั้งจนชำนาญ นักเรียนสามารถทราบตำแหน่งและฟังเสียงหัวใจทารก และวัดขนาดยอดมดลูกได้อย่างมั่นใจ สอดคล้องกับการศึกษาของ นภภรณ์ กวางทอง ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนภาคปฏิบัติที่นักศึกษาชอบมากที่สุด คือ การสาธิตและการได้ลงมือปฏิบัติจริง (นภภรณ์ กวางทอง, 2551) รวมทั้ง วัฒนลก โกวิท ที่กล่าวว่า หุ่นจำลองช่วยให้นักศึกษาแพทย์ แพทย์ฝึกหัดฝึกทำเพื่อให้เกิดความชำนาญก่อนทำการผ่าตัดกับผู้ป่วยจริง (วัฒนลก โกวิท, 2547) และภายหลังจากการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการใช้วีซีดีและหุ่นตรวจครรภ์ พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของภาคการฝึกปฏิบัติงาน ณ ห้องฝากครรภ์ เปรียบเทียบ กับนักเรียนพยาบาลรุ่นที่ 46 ที่ยังไม่มีสื่อการสอนพบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value} < 0.01$ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า สื่อการสอนที่ผลิตขึ้น สามารถเพิ่มความรู้ ทักษะ และความมั่นใจของนักเรียนได้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ขวัญเรือน ด่วนดี และคณะ ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนแบบผสมผสานที่ประกอบด้วย การให้ชม วีดิทัศน์ สอนสาธิต การสาธิตย้อนกลับ จัดฝึกประสบการณ์ตามสภาพจริงสามารถทำให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และทักษะในการทำคลอดได้ดีขึ้น (ขวัญเรือน ด่วนดี และคณะ, 2550)

สรุปผลการวิจัย

สื่อการสอนหุ่นตรวจครรภ์ และวีซีดีการตรวจครรภ์ สามารถเพิ่มความรู้ ทักษะ และความมั่นใจในการตรวจครรภ์ของนักเรียนพยาบาลกองทัพบกชั้นปีที่ 3 ได้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการนำผลการวิจัยไปพัฒนาสื่อการสอนในรูปแบบอื่น ๆ ที่หลากหลายและมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ที่ได้ ระหว่างสถาบันการพยาบาล

กิตติกรรมประกาศ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม กระทรวงกลาโหม

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญเรือน ด่วนดี และคณะ (2550). การศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เกี่ยวกับการทำคลอดของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก. *วารสารพยาบาลทหารบก*. 8(2) : 75-88.
- จินตวีพร แป้นแก้ว (2545). “บทบาทของครู หลักสูตรการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยีและการประเมินผลที่ช่วยเสริมพลังกระตุ้นให้ผู้เรียนมีลักษณะของ Active Learning” *วารสารการศึกษาพยาบาล*. 13(1) : 72-74.
- เจือจันทน์ วัฒนกีเจริญ (2541). “การประดิษฐ์หุ่นแขนเพื่อเจาะเลือดและให้สารน้ำสำหรับนักศึกษาพยาบาล.” *วารสารพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย* 10(1-3) : 26-29.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2552). *การวิจัยและพัฒนาหุ่นจำลองอย่างพาราเพื่อเป็นสื่อการสอน*. สภาวิจัยแห่งชาติ.
- นภภรณ์ กวางทอง. (2551). หุ่นจำลอง นภภรณ์โมเดลเพื่อการเรียนรู้ เรื่องการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัด Ventriculostomy *เอกสารงานประกวดนวัตกรรมพยาบาลศาสตร์ศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 4 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล 20 มิถุนายน 2551.*, คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วัฒนลก โกวิท. (2547). การผลิตหุ่นจำลองและสิ่งเลียนแบบทางการแพทย์. ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 หมวดพิพิธภัณฑสถานศึกษา งานบริการศึกษาคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.